

METODICKÁ PŘÍRUČKA

k aplikaci pojmu „jeden podnik“ z pohledu pravidel podpory *de minimis*

OBSAH

1. Účel příručky.....	2
2. Definice „jednoho podniku“	2
3. Je subjekt „propojeným podnikem“?	3
3.1. Podniky bez přímé vazby na orgán veřejné moci a jejich propojenost	4
3.2. Podniky s přímou vazbou na orgán veřejné moci a jejich propojenost	6
4. Často kladené otázky ohledně pojmu „jeden podnik“	8

1. Účel příručky

Koordinační orgány veřejné podpory (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a Ministerstvo zemědělství) vypracovaly tuto příručku za účelem lepší orientace poskytovatelů, ale také příjemců podpory *de minimis* v předemtné problematice.

Tato příručka je určena pouze k aplikaci pojmu „jeden podnik“ z pohledu pravidel podpory *de minimis* a má doporučující charakter. Není určena k výkladu pravidel malých a středních podniků dle příslušných předpisů Evropské unie.

Příručka zahrnuje obecný náhled na danou problematiku. Při aplikaci pravidel podpory *de minimis* je vždy nutné zohledňovat případná specifika daného případu.

Rozhodovací pravomoc v oblasti veřejné podpory přísluší Evropské komisi, resp. příslušným soudním orgánům EU. Pouze tyto mohou svým rozhodnutím poskytnout právní jistotu v oblasti veřejné podpory.

2. Definice „jednoho podniku“

Pro účely pravidel hospodářské soutěže je podnikem jakýkoliv subjekt vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení tohoto subjektu a způsobu jeho financování. Soudní dvůr EU rozhodl, že všechny subjekty kontrolované (právně či fakticky) týmž subjektem by se pro účely použití pravidla *de minimis* měly pokládat za jeden podnik¹.

Z tohoto důvodu Evropská komise stanovila kritéria, na základě kterých lze rozhodnout, v jakých případech se dva či více subjektů mají považovat za „jeden podnik“. Nařízení Komise v oblasti poskytování podpory *de minimis* pro období 2014-2020 proto nově obsahují definici „jednoho podniku“, který je způsobilý čerpat maximální výši podpory *de minimis* za rozhodné období tří účetních let dle konkrétního nařízení. Jedná se o následující nařízení:

- nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis*² (dále jen „nařízení č. 1407/2013“) s limitem 200 000 EUR za rozhodné období tří účetních let;
- nařízení Komise (EU) č. 1408/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* v odvětví zemědělství³ (dále jen „nařízení č. 1408/2013“) s limitem 15 000 EUR za rozhodné období tří účetních let;
- nařízení Komise (EU), které nahradí nařízení Komise (ES) č. 875/2007 ze dne 24. července 2007 o použití článků 87 a 88 Smlouvy ES na podporu *de minimis* v odvětví rybolovu a o změně nařízení (ES) č. 1860/2004⁴ (dále jen „nařízení nahrazující nařízení č. 875/2007“) s limitem 30 000 EUR za rozhodné období tří účetních let.

¹ Rozsudek ve věci *Nizozemsko v. Komise*, C-382/99, Recueil 2002, s. I-5163.

² Úř. věst. L 352, 24. 12. 2013, s. 1.

³ Úř. věst. L 352, 24. 12. 2013, s. 1.

⁴ Úř. věst. L 193, 25. 7. 2007, s. 6.

Pojem „jeden podnik“ („propojený podnik“) pro účely těchto nařízeních zahrnuje veškeré subjekty, které mezi sebou mají alespoň jeden z následujících vztahů:

- a) jeden subjekt vlastní více než 50 % hlasovacích práv, která náležejí akcionářům nebo společníkům, v jiném subjektu;
- b) jeden subjekt má právo jmenovat nebo odvolat více než 50 % členů správního, řídicího nebo dozorčího orgánu jiného subjektu;
- c) jeden subjekt má právo uplatňovat více než 50% vliv v jiném subjektu podle smlouvy uzavřené s daným subjektem nebo dle ustanovení v zakladatelské smlouvě nebo ve stanovách tohoto subjektu;
- d) jeden subjekt, který je akcionářem nebo společníkem jiného subjektu, ovládá sám, v souladu s dohodou uzavřenou s jinými akcionáři nebo společníky daného subjektu, více než 50 % hlasovacích práv, náležejících akcionářům nebo společníkům, v daném subjektu.

Subjekty, které mají jakýkoli vztah uvedený pod písm. a) až d) prostřednictvím jednoho nebo více dalších subjektů, jsou také považovány za jeden podnik.

S ohledem na výše uvedené je tedy zapotřebí, aby žadatel při žádosti o podporu *de minimis* předložil informace o podnicích, které jsou s ním propojené dle výše uvedených vztahů.

3. Je subjekt „propojeným podnikem“?

Pojem „propojený podnik“ odpovídá hospodářské situaci podniků, které tvoří **skupinu podniků** prostřednictvím **příímého či nepřímého ovládní většiny hlasovacích práv** podniku jiným podnikem nebo možností uplatňovat **rozhodující vliv** na jiný podnik. Typickým příkladem je 100% vlastněná dceřiná společnost.

Propojenost podniků se sleduje pouze u podniků sídlících na území stejného členského státu, tj. pouze na území ČR.

Nicméně hned na úvod je nezbytné poznamenat, že **podniky, které mají přímou vazbu na tentýž orgán veřejné moci (tj. obec, kraj apod.) a nemají žádný vzájemný vztah, se za „propojené podniky“ nepovažují.**

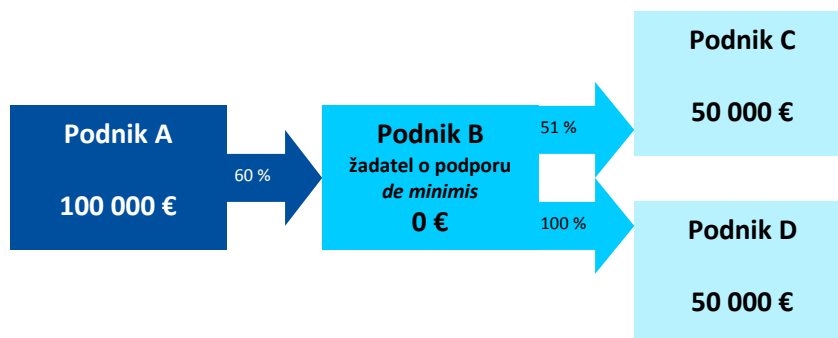
Klíčové je ujasnit si, zdali je příjemce podnikem bez přímé vazby na orgán veřejné moci, nebo zdali se jedná o příjemce, který je zřizovaný či vlastněný veřejným orgánem.

3.1. Podniky bez přímé vazby na orgán veřejné moci a jejich propojenost

Níže jsou uvedeny tři příklady skupin podniků, které nemají vazbu na orgán veřejné moci. V jednotlivých příkladech je vysvětleno, které podniky jsou s žadatelem propojené a v jaké výši může být žadateli případně poskytnuta podpora *de minimis* (např. na základě nařízení č. 1407/2013).

PŘÍKLAD č. 1

Podnik B (žadatel o podporu *de minimis*) vlastní 51% podíl podniku C a 100% podíl podniku D. Nadto podnik A má 60% podíl v podniku B. Podniky v rozhodném období obdržely podporu *de minimis* dle níže uvedeného schématu.

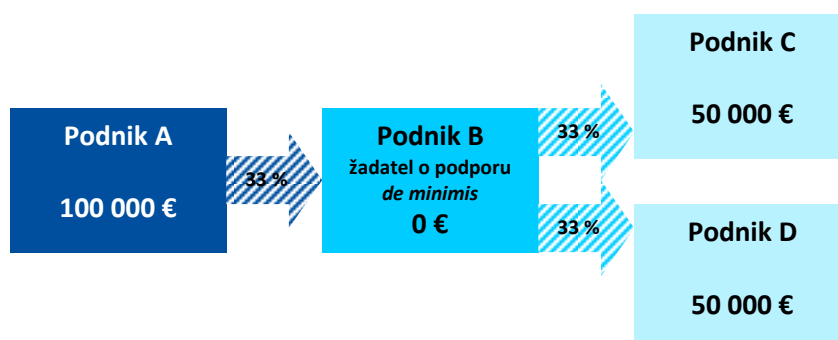


Jelikož je vlastnictví v každém výše uvedeném případě vyšší než 50 %, jsou podniky A, B, C a D považovány za propojené a je nutno na ně nahlížet jako na „jeden podnik“.

Jak je z výše uvedeného schématu patrné, tento „jeden podnik“ již v rozhodném období obdržel v součtu 200 000 EUR, a proto podnik B nemůže obdržet žádnou podporu v režimu *de minimis*, a to i přesto, že sám fakticky podporu *de minimis* v rozhodném období nečerpal.

PŘÍKLAD č. 2

Podnik B (žadatel o podporu *de minimis*) vlastní 33% podíl podniku C a 33% podíl podniku D. Nadto podnik A má 33% podíl v podniku B. Podniky obdržely v rozhodném období podporu *de minimis* dle níže uvedeného schématu.

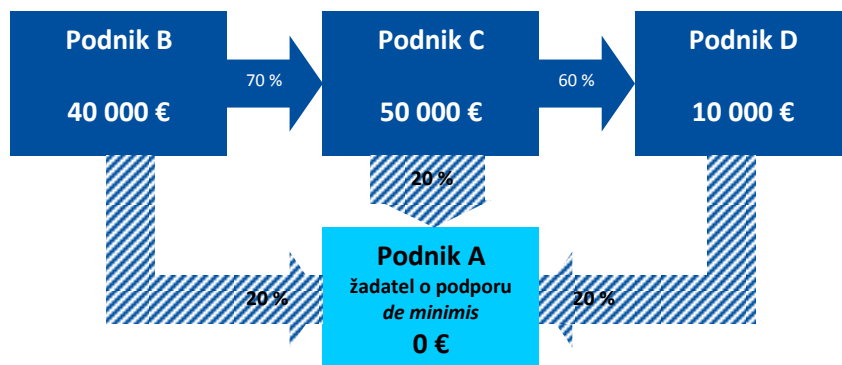


Jelikož je vlastnictví v každém výše uvedeném případě nižší než 50 %, nejsou podniky A, B, C a D považovány za propojené a nenahlíží se na ně jako na „jeden podnik“.

Podnik B tedy může obdržet plnou výši podpory *de minimis*, neboť je samostatným podnikem. V rozhodném období rovněž nečerpal podporu *de minimis*.

PŘÍKLAD č. 3

Podnik A (žadatel o podporu *de minimis*) má tři investory - podniky B, C a D - a každý z nich vlastní 20 % základního kapitálu podniku A nebo hlasovacích práv. Předmětní investoři jsou vzájemně propojeni a tvoří skupinu „propojených podniků“. Podnik B má 70% podíl v podniku C a podnik C má 60% podíl v podniku D. Podniky v rozhodném období obdržely podporu *de minimis* dle níže uvedeného schématu.



I když by se na první pohled zdálo, že podniky B, C a D nejsou propojené s podnikem A, neboť každý z nich vlastní pouze 20 % podniku A, opak je pravdou. Podniky B, C a D jsou vzájemně propojené a společně vlastní 60 % podniku A, a proto je nezbytné se na podniky s takovýmito vazbami dívat jako na „jeden podnik“.

Na základě výše uvedeného může podnik A čerpat v rozhodném období podporu pouze ve výši 100 000 EUR, neboť podniky B, C a D s ním propojené čerpaly již v rozhodném období 100 000 EUR.

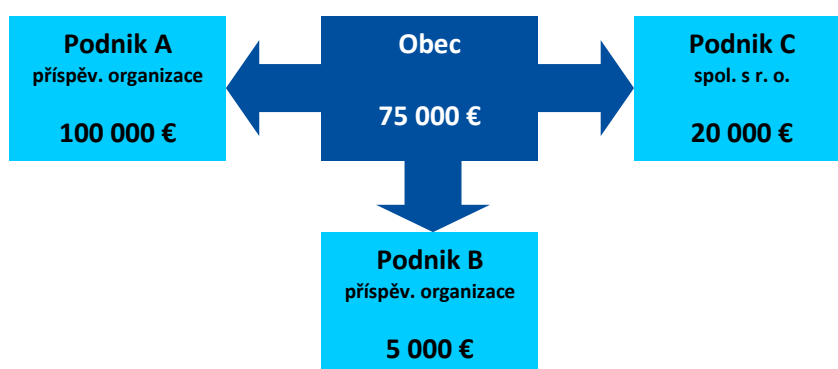
3.2. Podniky s přímou vazbou na orgán veřejné moci a jejich propojenost

U podniků, které mají přímou vazbu na orgán veřejné moci (tj. obec, kraj apod.), jsou pravidla benevolentnější. Tedy podniky, které mají přímou vazbu na tentýž orgán veřejné moci a nemají žádný vzájemný vztah, se za „propojené podniky“ nepovažují.

Dále v textu jsou uvedeny dva příklady skupin podniků, které mají vazbu na orgán veřejné moci. V jednotlivých příkladech je vysvětleno, zda jsou podniky považovány propojené a v jaké výši mohou dotčené podniky včetně orgánu veřejné moci obdržet podporu *de minimis* (např. na základě nařízení č. 1407/2013).

PŘÍKLAD č. 4

Obec vlastní dvě příspěvkové organizace (podnik A, B) a jednu společnost s ručením omezeným (podnik C). Předmětné subjekty v rozhodném období obdržely podporu *de minimis* dle níže uvedeného schématu.

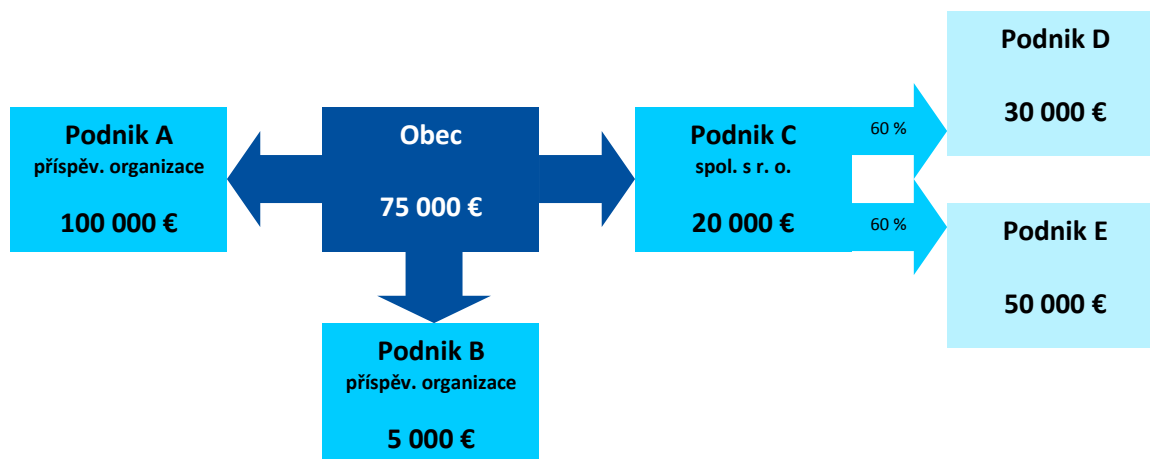


Jak je zřejmé ze zadání, tak všechny tři výše uvedené podniky mají přímou vazbu na tentýž orgán veřejné moci – obec. Podniky A, B a C tedy nejsou považovány za „propojené podniky“.

Jelikož subjekty v předmětné struktuře nejsou „jedním podnikem“, může každý z nich včetně obce obdržet v rozhodném období podporu do výše 200 000 EUR dle nařízení č. 1407/2013 (tj. podnik A může ještě obdržet 100 000 EUR, podnik B 195 000 EUR, podnik C 180 000 EUR a obec 125 000 EUR).

PŘÍKLAD č. 5

Obec vlastní dvě příspěvkové organizace (podnik A, B) a jednu společnost s ručením omezeným (podnik C), která vlastní podniky D a E a v každém z nich má 60% podíl. Předmětné subjekty v rozhodném období obdržely podporu *de minimis* dle níže uvedeného schématu.



Ze zadání je opět zjevné, že podniky A, B a C mají přímou vazbu na tentýž orgán veřejné moci – obec. Z výše uvedeného je tedy patrné, že podniky A, B a C nejsou považovány za „propojené podniky“. Dále je patrné, že podniky D a E jsou považované za „jeden podnik“ s podnikem C, neboť tento podnik vlastní více než 50% podíl obou podniků.

Jelikož podniky A, B a C nejsou „jediným podnikem“, tak dle nařízení č. 1407/2013 může podnik A v rozhodném období obdržet podporu *de minimis* ještě ve výši 100 000 EUR, podnik B ve výši 195 000 EUR a obec ve výši 125 000 EUR. V případě podniku C je ovšem nezbytné do výpočtu zbývajcího limitu pro podporu *de minimis* připočíst i výši podpory *de minimis*, kterou obdržely podniky D a E. Podnik C (příp. podnik D nebo E) tedy může v rozhodném období ještě čerpat podporu *de minimis* ve výši 100 000 EUR.

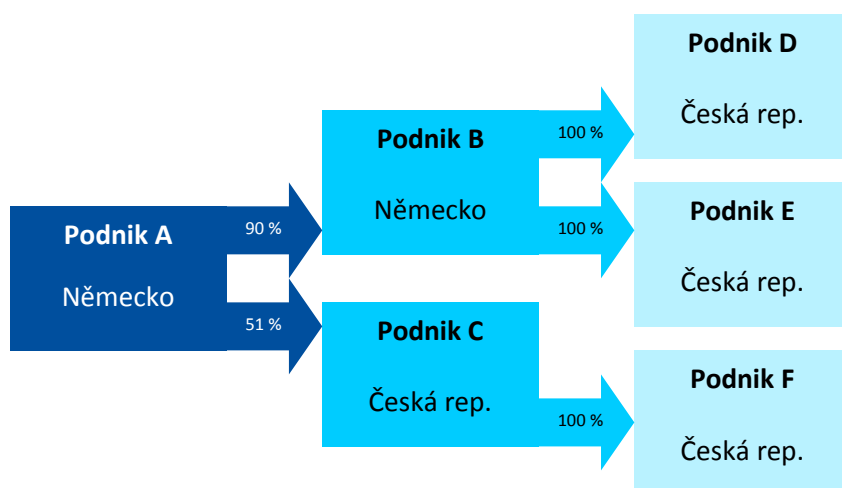
4. Často kladené otázky ohledně pojmu „jeden podnik“

OTÁZKA Č. 1

Zahrnují se v rámci sčítání podpor *de minimis* do „jednoho podniku“ pouze podniky registrované jako podnikatelé na území ČR?

Ano. Pod pojmem „jeden podnik“ se rozumí pouze propojení dvou či více subjektů v rámci jednoho členského státu. Tedy nezohledňují se mateřské anebo dceřiné společnosti sídlící v zahraničí.

Pro názornost je uveden následující příklad, kde je nastíněna hierarchická struktura podniků. Mateřská společnost (podnik A) sídlí v Německu a má dvě dceřiné společnosti (podnik B v Německu a podnik C v ČR), přičemž vlastní většinu jejich hlasovacích práv. Se souhlasem podniku A byly v ČR založeny podniky D, E a F - podniky D a E jsou 100% vlastněné podnikem B a podnik F je 100% vlastněn podnikem C.



Strop např. ve výši 200 000 EUR dle nařízení č. 1407/2013 se použije na podporu *de minimis*, kterou na jednotlivý členský stát může obdržet jeden podnik v rozhodném tříletém období. Ve výše uvedeném příkladu by pouze podniky C a F byly pro účely výpočtu limitu považovány za „jeden podnik“.

V zájmu praktické proveditelnosti a administrativního zjednodušení se vyžaduje, aby členské státy kontrolovaly pouze podniky a výši podpory *de minimis* na svém území, proto není nutné (a v řadě případů ani možné) určovat vazby mezi podniky D a E, neboť tyto vazby mohou být stanoveny pouze prostřednictvím zahraničního podniku B.

Na výpočet rozhodného limitu podpory *de minimis* poskytnuté jednomu příjemci nemá vliv ani výše podpory *de minimis* obdržené podniky A a B ze strany německého poskytovatele. Přestože jsou obecně splněny podmínky definice „jednoho podniku“, bylo by pro orgány jednoho členského státu příliš náročné zjišťovat v jiném členském státě výši podpory *de minimis*, která již byla poskytnuta mateřským společností (podnikům A a B) tak, aby mohla být odečtena od limitu, který platí pro „jeden podnik“. Na podporu *de minimis*, kterou by mohla poskytnout ČR, tedy nemá vliv podpora *de minimis*, kterou poskytlo Německo.

Pokud by český poskytovatel dal podniku B podporu *de minimis*, tato podpora by se do rozhodného limitu podniků D a E nezapočítávala. Kdyby ale takovýto nepravděpodobný případ nastal, tj. že by jeden členský stát poskytl podporu *de minimis* podniku v jiném členském státě (v tomto případě podniku B), mohlo by se jednat o známku obcházení pravidel s cílem poskytnout podporu podnikům D nebo E, které by pak byly pokládány za skutečné příjemce podpory.

OTÁZKA Č. 2

V případě, že je podnik (žadatel o podporu) podnikající např. ve zpracovatelském odvětví propojen s jiným podnikem podnikajícím v oblasti, ve které by se uplatnil nižší limit pro podporu de minimis (např. v odvětví silniční nákladní dopravy), je možno u žadatele o podporu, který v tomto odvětví sám nepodniká, zachovat vyšší limit pro podporu de minimis, tj. 200 000 EUR?

Ano, je to možné.

OTÁZKA Č. 3

Posuzují se „propojené podniky“ pouze jako spojení právnických osob? Mohou se za „propojené subjekty“ považovat i subjekty (právníké osoby) ovládané stejnou fyzickou osobou?

Pravidla státní podpory včetně nařízení *de minimis* se použijí pouze na podniky. Podnik je vymezen jako jakýkoli subjekt vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení tohoto subjektu a způsobu jeho financování. Tímto subjektem může být fyzická i právní osoba, která však musí vykonávat hospodářskou činnost, tj. nabízet na určitém trhu zboží či služby. Odpověď na otázku tedy závisí na tom, zdali daná fyzická osoba vykonává hospodářskou činnost (tj. podniká), a tedy naplňuje znaky podniku, či nikoli. Je-li tomu tak, pak právní subjekty, jež tato fyzická osoba podnikající ovládá, budou pokládány za „jeden podnik“. Pokud fyzická osoba nepodnikající pouze drží podíly či akcie v určitém subjektu, nejedná se zpravidla o výkon hospodářské činnosti, a proto subjekty nejsou považovány za „propojené podniky“.

OTÁZKA Č. 4

*Jsou podniky působící každý v jiném odvětví dle odlišného nařízení k *de minimis* považovány za „jeden podnik“?*

Na to, zdali určité podniky jsou či nejsou posouzeny jako „jeden podnik“, nemá odvětví, ve kterém tyto podniky podnikají, žádný vliv. „Jeden podnik“ proto může zahrnovat podniky působící v odlišných odvětvích, podporu *de minimis* pak může „jeden podnik“ získat až do výše použitelného limitu dle daného odvětví (maximálně však do výše 200 000 EUR za celý „jeden podnik“), ve kterém jednotlivé propojené podniky působí.